

Til formannskapsmedlemmene i Skien, Bamble og Porsgrunn kommuner

Ved orientering om Grenland renseanlegg IKS i digitalt møte den 23.09.26 ble det stilt to spørsmål det ble lovet svar på i etterkant:

1. Fra Janicke Andreassen

«Lånebelastningen i byggeperioden skrives på prosjektet, altså IKSet? Og det inngår ikke i de 3 eierkommunenes lånebelastning med påløpte rentekostnader?»

Svar:

Det er selskapet (IKSet) som tar opp lån for å finansiere byggeprosjektet. Rentekostnaden for låneopptaket i byggeperioden, og i driftsfasen, må dekkes av IKSet.

IKSet vil hvert år, og fra oppstart i 2027, måtte lage en selvkostkalkyle som inneholder driftsutgifter, investering og kalkulatoriske rentekostnader. I selvkostsammenheng kan bare kalkylerenten legges til grunn. Den faktiske rentekostnaden kan både være høyere og lavere enn kalkylerenten.

Basert på selvkostkalkylen vil IKSet fakturere hver av eierkommunene for sin andel av selvkostkalkylen. Kommunene vil betale sin andel av selvkostkalkylen i form av det vi kan kalle kommunenes årlige eierbidrag til selskapet.

Kommunene vil belaste eierbidrag på driftsregnskapet knyttet til avløp. Driftsregnskapet på avløp, vil inneholde både eierbidrag til IKSet og kommunenes egne avløpsrelaterte driftskostnader. Driftsregnskapet på avløp vil være grunnlag for (selvkost-)beregning av avløpsgebyret til innbyggerne.

Innbyggerne betaler avløpsgebyret, som da indirekte er med på å finansiere IKSets låneopptak for byggeprosjektet.

Kommunene får altså ikke en rentekostnad i sitt driftsregnskap, tilsvarende som om kommunene hadde bygget en skole, barnehage eller et sykehjem. IKSets opptak av lån vil ikke ha noen direkte konsekvens for kommunenes låneopptak, som det ville gjort ved f.eks. et bygg.

Imidlertid står eierkommunene fullt ut ansvarlig for sin andel av selskapets låneopptak. Om selskapet av en eller annen grunn ikke skulle klare sine forpliktelser, så vil långiver henvende seg til de tre eierkommunene.

2. Fra Trond Ballestad

«Dersom det viser seg at slambehandling fra andre samt salg av slam til ulike formål gir avkastning, vil da disse inntektene gå til fradrag på avløpsgebyrene»

Svar:

Dersom mottak av slam fra andre kommuner og produksjon og salg av biogass utgjør en virksomhet som ligger utenfor den gebyrfinansierte avløpstjenesten, og virksomheten er organisert og regnskapsmessig skilt fra denne, vil overskudd fra virksomheten eller utbytte fra selskapet ikke uten videre måtte benyttes til å redusere avløpsgebyrene.

Dette forutsetter likevel at virksomheten ikke benytter anlegg, kapasitet, personell eller andre ressurser som er finansiert gjennom avløpsgebyrene uten at den gebyrfinansierte virksomheten får dekket kostnadene og en eventuell markedsmessig avkastning. Inntekter og gevinster som har en direkte og reell tilknytning til den gebyrfinansierte avløpstjenesten, eller som oppstår ved utnyttelse av ressurser finansiert gjennom avløpsgebyrene, må henføres til selvkostområdet og komme abonnentene til gode.

For å eksemplifisere dette til vårt tilfelle, så kan vi tenke oss at vi etablerer et IKS som bygger et renseanlegg og transportsystem(rørledninger). Dette IKSet etablerer et aksjeselskap (AS), som bygger et slambehandlingsanlegg. Både renseanlegg, transportsystem og slambehandlingsanlegg finansieres med avløpsgebyrer.

ASet behandler vårt eget slam og foredler slammet til et kommersielt produkt som selges med fortjeneste. ASet vil da generere overskudd og betale utbytte til IKSet. Dette utbyttet må redusere avløpsgebyrene tilsvarende, siden alt er finansiert med avløpsgebyrer.

Så kan vi tenke oss at aksjeselskapet utvider slambehandlingskapasiteten og mottar slam fra andre. Finansiering av utvidelse av kapasiteten kan ikke finansieres over avløpsgebyrene, men må finne annen finansiering. Dersom ASet også bruker andel av slambehandlingsanlegg, personell etc., som er finansiert over avløpsgebyrene, til å generere fortjeneste fra slam fra andre, må denne andelen av fortjenesten også komme avløpsabonnentene til gode.

Dersom ASet behandler slam fra andre uten å bruke avløpsfinansierte anlegg og personell etc. vil fortjeneste fra denne delen av virksomheten, kunne komme andre enn avløpsabonnentene til gode.

Imidlertid vil det enkleste og ryddigste være at all fortjeneste fra slambehandling av både eget og andres slam, kommer avløpsabonnentene til gode. Da vil vi unngå en diskusjon om urettmessig bruk av gebyrfinansiert anlegg og personell etc.

Terje Madsen, 25.09.26